

Ledus matu sēne: pa nakti izaug, saulē izgaist

Publicēts: 15.03.2025.

Viens no sēņu valsts brīnumiem ir jāmeklē tad, kad gaiss ir ļoti mitrs, bet temperatūra svārstās ap nulli. Parasti šādi apstākļi veidojas rudens beigās, ziemas atkušņos un agri pavasarī.

Tad pēkšņi necila, atmirušu koksni nemanāmi noārdošā sēne izaudzē burvīgi skaistas "cukurvates pikas". Tā ir ledus matu sēne, citās valodās saukta arī par sala bārdu vai ledus vilnu. Ledus mati ir jāmeklē pie lapu kokiem.

Ledus matu noslēpums saistījis cilvēkus jau vairāk nekā simt gadu, bet tika atminēts tikai 2015. gadā, pateicoties ķīmiķu, fiziķu un biologu apvienotajām pūlēm. Mitrajam gaisam atdziestot, uz trūdošā zara veidojas plāna ledus kārtiņa. Šī kārtiņa "velk" ārā ūdeni no koksnes porām, ūdens sasalst, veidojot virs porām arvien jaunus ledus slāņus.

Ledus matu sēne izdala ķīmisko vielu maisījumu, kas neļauj ledus kristāliem saplūst kopā; rezultātā aug atsevišķas līdz 20 cm garas un 0,02 mm tievas ledus šķiedras. Sudrabainie ledus mati izaug pa nakti un iztvaiko saules staros. Apmākušās, vēsās dienās vai koku ēnā var saglabāties ilgāk.

Vai sēnei no šīs parādības ir kāds labums, pagaidām nav zināms. Nav zināms arī, kāda tieši viela nodrošina ledus matu augšanu. Daba glabā vēl daudz noslēpumu, mums atliek tik pētīt un apbrīnot.

Marina Šilina, biologe, ornitoloģe un Dabas parka "Piejūra"
Autors: pārzinātāja

Saistītas tēmas

[Novada dabas bagātības](#)

[Uzzini un ieraugi dabā!](#)

<https://www.adazunovads.lv/lv/jaunums/ledus-matu-sene-pa-nakti-izaug-saule-izgaist>